

Nom de la peça:

Sant Miquel

 Ubicació: **Pont de sant Miquel**

 Datació: **1976** (copia de la imatge original del segle XIV)

 Tècnica: **Esculpida**

 Autor: **Antoni Agraz**

més baix però també a costat i costat del sant apareixien dos escuts amb els escacs de la casa d'Urgell.

El Portal de sant Miquel fortificava l'entrada a la ciutat des del nord i l'est, ja que formava part d'una estructura defensiva complexa, on es combinava amb el portal de Gerb, situat al seu costat, i el tram de muralla que pujava cap al castell i el que corria paral·lel al riu. Possiblement existia un altre portal a l'entrada del pont, davant del convent dels Predicadors, del qual malauradament no se n'ha conservat cap traça ni notícia.

A finals del segle XIX, la construcció de la carretera de Balaguer a Tremp va comportar l'enderroc del portal de Gerb i va convertir el portal de sant Miquel en una edificació ruïnosa que dificultava el trànsit de vehicles. L'any 1894 l'Ajuntament de la ciutat decidí enderrocar-lo, amb la forta oposició del Centre Excursionista de Catalunya i l'Associació Artística-Arqueològica de Barcelona, que enviaren cartes al consistori per evitar el desmuntatge del monument. Un fet fatídic però va accelerar la demolició: una pedra del portal es va desprendre ferint de mort una dona que entrava a la ciutat. Per ordre del Govern Civil de Lleida l'Ajuntament va procedir al desmuntatge de la part superior de l'arc, que era la més afectada per l'erosió natural, però un cop acabat els informes tècnics aconsellaven fer el desmuntatge sencer perquè tot el que quedava del monument amenaçava a ruïna. El Governador Civil de Lleida va ordenar l'enderroc total, numerant però les pedres que es poguessin conservar de cara a una futura restauració. Sobre els elements escultòrics es va ordenar que fossin traslladats al Museu Provincial. L'Ajuntament acordà col·locar aquestes peces a la façana de la casa consistorial, però mai es dugué a terme, i les

Descripció i context històric:

Entrant a al centre històric de la ciutat de Balaguer pel pont de sant Miquel, trobem a mà dreta una escultura que representa l'arcàngel sant Miquel matant un dimoni amb la llança. Aquesta figura reproduïx fidedignament l'original que hi havia al portal d'entrada a la ciutat a través del pont.

El portal de sant Miquel era una construcció d'època gòtica, que possiblement podríem situar a finals del segle XIV, en les acaballes del comtat d'Urgell. Coronava la porta una escultura de l'arcàngel sant Miquel, patró del comtat, protegida per un dosser de pedra brodada. A costat i costat el flanquejaven dos àngels sostenint sengles escuts i a un nivell

escultures foren emmagatzemades als baixos d'aquest edifici.

L'any 1913 l'Ajuntament de Balaguer acordà la venda del sant Miquel, els dos àngels i els escuts de la casa d'Urgell al Sr. Domingo Bové, que actuava per al multimilionari estado-unidenc Charles Deering (1857-1927), per la quantitat de 6.650 pessetes. Deering estava construint llavors un palau a Sitges, on ubicà les escultures de Balaguer.

Per raons desconegudes Deering abandonà Sitges el 1921, però les

escultures del Pont de sant Miquel quedaren en aquella ubicació al palau de Maricel, a la façana del baluard. L'any 1954 l'Ajuntament de Sitges comprà el palau que al 1969 passà a mans de la Diputació de Barcelona. En aquest moment s'iniciaren obres de remodelació, restauració i condicionament del palau com a museu. L'any 1974 el mal estat en què es trobava l'escultura del sant Miquel de Balaguer feia perillar els vianants, i es decidí fer-ne una còpia per substituir-lo. El treball s'encomanà a l'escultor Antoni Agraz. L'any 1977 es feu la substitució de l'escultura original per

la còpia, i se'n regalà una a la ciutat de Balaguer, que és la que actualment presideix l'entrada del pont de sant Miquel.

Es desconeix on anà a parar l'original de l'escultura, que segons les fonts de l'època estava molt malmesa.

Portal del pont de sant Miquel. Segle XIX. Imatge: Arxiu Comarcal de la Noguera

Bibliografia:

- *Llibre Verd o de cròniques de la Ciutat de Balaguer*. ACN200-100-T-3813 pgs.169r-170v
- SANAHUJA, P. (1965) *Història de la Ciutat de Balaguer*, Balaguer
- CARROVÉ I VIOLA, D. (1935) *El Pont de Balaguer. Monografia Històrica a Revista Pla i Muntanya*
- ESQUERDA I BOSCH, M. (2006) *Porta de sant Miquel Fitxes de la Peça del Mes*. Museu Maricel. Sitges

Autoria de la Fitxa: Carme Alòs Trepat

Museu de la Noguera,
plaça dels Comtes d'Urgell, 5
25600 Balaguer (Lleida)
T. 973 445 194
museu@balaguer.net

